

Gemeente
Amsterdam

Duurzaam-herstelplan

Zes krachtige banenmotoren
voor duurzaam economisch
herstel in Amsterdam en regio

Samenvatting	3
1. Aanleiding	4
2. Duurzaam investeren in Amsterdam: nu en straks	6
3. Een duurzaam-herstelpakket	7
4. Samenvatting motoren	9
4.1. Renovatiemotor	10
4.2. Warmtemotor	11
4.3. Zonmotor	12
4.4. Eigen-assetsmotor	13
4.5. Klimaatadaptiemotor	14
4.6. Duurzaam-MKBmotor	15
5. Arbeidsmarkt en onderwijs	16
6. Proces van aanpak	18

Colofon

Gemeente Amsterdam

Eindredactie

Vormgeving

Tasforce Duurzaam Herstel

Bas Douma

Doede Jaarsma communicatie

Samenvatting

De economische recessie vormde voor de gemeente Amsterdam de aanleiding om een Taskforce Duurzaam Herstel¹ de opdracht te geven verschillende onderdelen van de Amsterdamse duurzaamheidsprogramma's² tegen het licht te houden. Daarbij heeft de Taskforce onderzocht hoe de voorgenomen en ook mogelijk nieuwe maatregelen een concrete bijdrage kunnen leveren aan economisch herstel op korte en middellange termijn, in termen van investeringen, werkgelegenheid en ook sociale effecten.

Leeswijzer:

- Deze uitgave beschrijft op hoofdlijnen het Duurzaam-herstelplan zoals door het College van B&W is vastgesteld.
- Het plan bouwt inhoudelijk voort op zes pakketten van interventies die tot duurzaam herstel kunnen leiden en die zijn geformuleerd in samenwerking met externe partners: zes motoren voor duurzaam herstel.
- De werkgelegenheidsimpact van vier van de zes motoren is doorgerekend door SEO/CE Delft, inclusief de effecten van de grotere bijbehorende staande beleidsambities. De rapportage van SEO/CE Delft is op aanvraag beschikbaar.

Het Duurzaam-herstelplan:

- Duurzaamheid is belangrijk voor de economie. Dat is nu al zo en deze twee-eenheid zal de komende jaren sterk groeien. We moeten blijven investeren in duurzaamheid langs de ingezette lijnen van de bestaande duurzaamheidsprogramma's. Tegelijkertijd moeten we duurzaam herstel stimuleren door op specifieke terreinen, gebundeld in een duurzaam-herstelpakket, investeringen te versnellen. Dit geeft een economische impuls en leidt tot werkgelegenheid. Ook zijn er inverdieneffecten denkbaar zoals verlaagde uitgaven aan werkloosheidsvoorzieningen en het feit dat investeringen in duurzaamheid ook tot belastinginkomsten leiden.
- Het Duurzaam-herstelplan bevat zes geïdentificeerde 'motoren voor duurzaam herstel'. De investering voor de gemeente die hiervoor nodig is, bedraagt circa € 78 mln.
- Het Duurzaam-herstelplan kan worden gedekt uit het Klimaatfonds. De samenstelling van het herstelpakket is als volgt:
 - » Renovatiemotor: € 10 mln.;
 - » Warmtemotor: € 50 mln.;
 - » Zonmotor: € 4 mln.;

- » Eigen-assetsmotor: € 10 mln.;
- » Klimaatadaptatiemotor: € 2,5 mln.;
- » Duurzaam MKB-motor: € 1,5 mln.

- Het Duurzaam-herstelplan levert hiermee een bijdrage aan een duurzaam herstel van de economie. De gemeentelijke investeringen in de motoren, kunnen - samen met het realiseren van de grotere bijbehorende staande beleidsambities - circa € 2,7 miljard aan private investeringen activeren tot en met 2025. Dit kan in deze periode circa 3.800 arbeidsjaren aan extra werkgelegenheid opleveren voor werkzoekenden.
- Dit budget is startpunt voor de verdere gesprekken in de uitwerkingsfase met de partners in de motoren. Vooral in motoren waar een forse inspanning van externe partijen wordt verwacht, zal op basis van dit budget van de partners de inzet en impact worden bepaald.
- Belangrijk hierbij is om synergie tussen motoren te benutten en om te proberen arbeidsmarktdeal(s) te sluiten ten aanzien van inspanningen aan de aanbodkant van de arbeidsmarkt (onder andere met City-Dealpartners). Hierdoor levert het Duurzaam-Herstelplan en de samenwerking met externe partijen een wezenlijke bijdrage aan een Green New Deal.
- We gaan op zoek naar aanvullende middelen op specifieke motoren, in samenwerking met de provincie Noord-Holland en met het Rijk, maar ook binnen de gemeentelijke portefeuilles openbare ruimte, groen, sport, werk, enz.
- We zorgen ervoor dat met bestaande en nieuwe middelen (binnen en buiten het Klimaatfonds) een investeringsbudget beschikbaar blijft voor de verschillende duurzaamheidsopgaven, zoals het behalen van de doelen voor aardgasvrij conform de Transitievisie Warmte, voor een fossielvrije haven en industrie, en ook voor het programma Klimaatadaptatie.

1. De Taskforce Duurzaam Herstel is een samenwerking van de R&D-afdeling Duurzaamheid, de directie Economische Zaken en van CTO
2. Het gaat dan met name om de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 (2020), Circulaire Strategie (2020), Uitvoeringsagenda Duurzame Organisatie (2020), Transitievisie Warmte (2020), Strategie Klimaatadaptatie Amsterdam (2020), Groenvisie (2020) en Actieplan Schone Lucht (2019)

1. Aanleiding

Amsterdam en de metropoolregio zijn hard geraakt door de coronacrisis. Door onze sterke dienstensectoren (toerisme, horeca, culturele en creatieve sector) en internationaal gerichte economie, wordt de Amsterdamse regio verhoudingsgewijs sterker getroffen door de economische gevolgen van deze crisis dan de Nederlandse economie als geheel (SEO-rapport³). De impact op diverse sectoren is enorm, denk daarbij ook aan de bouwsector en technische-installatiebranche: de situatie voor de betreffende bedrijven zal er in het post-corona tijdperk naar verwachting anders uitzien door vertraging, uitstel, gebrek aan materialen en door een mogelijke afname van nieuwe opdrachten. Startups en de ontwikkeling van innovaties staan specifiek onder druk.

'Als we de economie nu onnodig veel schaden, zullen er meer bedrijven zijn die niet meer kunnen overleven.'

Barbara Baarsma, directievoorzitter Rabobank-Amsterdam

Het negatieve economisch effect van de coronacrisis heeft ook effect op private investeringen en op de arbeidsmarkt. Investerings lopen terug en de werkloosheid neemt toe. Het sociaal-economisch herstel van stad en regio is cruciaal om de impact op inwoners en ondernemers zo gering mogelijk te laten zijn. Werkgelegenheid is de basis voor bestaanszekerheid en voorkomt andere problematiek, zoals stress, schulden en psychische problemen.

De huidige crisis legt tevens de onevenwichtigheden in ons (mondiale) economische systeem pijnlijk bloot. We moeten via een intelligent en meer duurzaam herstelbeleid naar een meer toekomstbestendige samenleving bewegen. Ook grote

'De allergrootste bedreiging van de coronacrisis is volgens mij dat het klimaatbeleid internationaal uit elkaar valt, met veel versnippering, handelsoorlogen, nationalisme. Positiever geformuleerd: de coronacrisis biedt ook een kans om te laten zien dat je dit internationaal kunt aanpakken.'

Matthijs Bouman, econoom, journalist en commentator (SER-website)

bedrijven laten dit geluid horen en het is (inter)nationaal de strekking van het maatschappelijke debat. Duurzaam economisch herstel nú maakt onderdeel uit van een structurele verduurzaming van de economie in de stad en regio voor de lange termijn. Dat is van toepassing op alle sectoren en branches. Denk in dit verband ook aan de haven en industrie: verduurzaming is van betekenis op nationaal en internationaal niveau.

Wat is duurzaam economisch herstel? Duurzaam herstel is het vergroten van de economie door het uitvoeren van projecten en maatregelen met een resultaat op het vlak van duurzaamheid. Het behalen van duurzaamheidsdoelen immers vraagt om investeringen in duurzame producten en diensten, bijvoorbeeld in renovaties van vastgoed, in energie assets of in de openbare ruimte. Deze investeringen leiden daarmee tot een duurzaam effect en tot een economische impuls, waaronder werkgelegenheid.

Verduurzaming en werkgelegenheid

Verschillen tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt treden op veel terreinen op. De resultaten van een studie uit 2019, dus vóór corona, geven een beeld van de vraag naar arbeid als gevolg van klimaatgerelateerde activiteiten. Per bedrijfstak is gekeken hoe de verandering van de arbeidsvraag zich verhoudt tot het totale arbeidsvolume:

- Energiebedrijven, productie en netbeheer +/-5%
- Bulkoverslag kolen -22%
- Olieproductenketen -10%
- Garagebedrijven -4%
- Installatiesector +16%
- Grond- weg en waterbouw +17%
- Metaal- en elektrotechnische industrie +2%
- Bouwmaterialenindustrie +1%
- Technisch advies +5%.

Bron: Verkenning werkgelegenheidseffecten van klimaatmaatregelen. TNO, 2019

3. De economische impact van het corona-virus in de MRA en Groot-Amsterdam. SEO Economisch Onderzoek, 2020

'Hopelijk kunnen we in deze verschrikkelijke situatie met veel menselijk leed een extra stap zetten om onze maatschappij verder te verduurzamen. De overheid heeft nu de kans om ons op een structureel duurzamer pad te brengen.'

PwC, website

Hiervoor pleiten ook vooraanstaande economen en instituten, waaronder De Nederlandsche Bank ^{4, 5}. De verwachting is dat in Nederland en in de MRA-regio steeds meer banen zullen ontstaan ten gevolge van de verduurzaming van onze maatschappij. Het voorliggende Duurzaam-herstelplan zorgt ervoor dat een deel van deze banen eerder ontstaat. Wetende dat de aantallen in de toekomst nog zullen toenemen.

4. 'Laat herstel een duurzaam herstel zijn'. Nieuwsbericht DNB, juni 2020

5. 'Haal investeringen in verduurzaming naar voren'. 5 Vragen aan DNB-directeur Olaf Sleijpen. Magazine DNB, 2020

2. Duurzaam investeren in Amsterdam: nu en straks

Investeren in duurzaamheid als motor voor de economie heeft twee aspecten:

1. Versneld investeren in arbeid en de economie in het hier en nu;
2. Een structurele verandering van de economie die op lange termijn zorgt dat onze economie succesvol, robuust en toekomstbestendig is en blijft.

De duurzaamheidstransitie die Amsterdam hoe dan ook moet volbrengen, crisis of geen crisis, vraagt om grote investeringen in onze woningen en gebouwen, infrastructuur, assets (waaronder vastgoed) en in productiemiddelen. Met deze investeringen is een groeiende markt gemoeid en er is veel arbeid van verschillende niveaus en typen nodig. Jaar op jaar groeit deze markt, wereldwijd en in Amsterdam. Overheden kunnen hierin een stimulerende rol spelen in het versneld uitvoeren van deze transitie, door anticyclische beleid en doelgerichte investeringen. Op deze manier trachten we een deel van de werkgelegenheid in deze duurzame economie naar voren te halen en tegelijkertijd de economie in onze stad en regio structureel duurzamer te maken voor de lange termijn.

Het eerder aangehaalde SEO-rapport stelt vast dat investeringen in energietransitie en duurzaamheid de klap voor een deel van de arbeidsmarkt kunnen opvangen. Dit vraagt om coördinatie tussen betrokken overheden én het bedrijfsleven, corporaties en kennisinstellingen, bijvoorbeeld als het gaat om aanleg van nieuwe infrastructuur zoals warmtenetten.

3. Een duurzaam-herstelpakket

De te verwachten economische recessie vormde voor de gemeente aanleiding om de verschillende onderdelen van de Amsterdamse duurzaamheidsprogramma's tegen het licht te houden. Daarbij hebben we onderzocht hoe de geplande en ook nieuwe maatregelen een bijdrage kunnen leveren aan economisch herstel op korte en middellange termijn, in termen van investeringen, werkgelegenheid en mogelijk ook sociale effecten. Welke onderdelen lenen zich om werkgelegenheid die in de toekomst in een groeiende duurzame economie zou ontstaan, naar voren te halen?

Uitgangspunt: duurzaam herstelpakket als versneller bovenop de staande programma's

We zetten als gemeente de bestaande duurzaamheidsprogramma's onverkort voort en hebben in het Duurzaamherstelplan zaken opgenomen die aanvullend zijn. Dit kan betekenen dat een ambitieniveau van een afgesproken onderdeel van een van de duurzaamheidsprogramma's omhooggaat, ofwel een specifieke nieuwe interventie wordt uitgevoerd, dan wel een duurzame interventie versneld wordt uitgevoerd. Vaak een combinatie hiervan.

Wanneer een duurzaam-herstelplan in de plaats zou komen van bestaande duurzaamheidsprogramma's, dan wordt de economische winst in termen van investeringen en werkgelegenheid weer deels of geheel tenietgedaan. Ofwel: een versnelde investering in duurzaamheid die versneld tot economisch effect en werkgelegenheid leidt.

Criteria

In de inventarisatie van bestaande en voorgenomen duurzame maatregelen en ook in de verkenning van nieuwe duurzame maatregelen hebben we een aantal criteria gehanteerd – van belang om daadwerkelijk het beoogde effect op duurzaam sociaal economisch herstel te realiseren:

- *Economisch effect*: de duurzame maatregel moet bijdragen aan economisch herstel en leiden tot werkgelegenheid;
- *Sociaal effect*: de duurzame maatregel moet leiden tot en/of bijdragen aan het oplossen van sociale vraagstukken;
- *Duurzaamheidseffect*: de betreffende maatregel moet bijdragen aan het realiseren van onze duurzaamheidsdoelen;
- *De mate van readiness* – welke initiatieven kunnen bijdragen aan duurzaam herstel en staan eigenlijk al in de startblokken?
- *Draagvlak* onder partners en *potentiële medefinanciering*

Vanuit deze criteria hebben we investeringen verkend in zaken die nodig zijn voor een klimaatneutrale, klimaatadaptatieve en circulaire stad en regio.

Dit heeft geleid tot zes 'motoren voor duurzaam herstel', omdat ze leiden tot duurzame businessmodellen, ze werkgelegenheid in de duurzame economie naar voren halen en tevens bijdragen aan Amsterdamse, regionale en ook landelijke duurzaamheidsdoelen. De inhoud en omvang, en daarmee ook de effecten van de motoren, zijn divers. Het tempo waarin ze ten uitvoer kunnen worden gebracht varieert van 2020, tot start 2021.

De zes motoren zijn:

1. *Renovatiemotor*: investeren in isolatie en renovatie van woningen en gebouwen om zodoende comfort van bewoners te verbeteren en hun energielasten beheersbaar te houden;
2. *Warmtemotor*: versneld investeren in de warmtetransitie door gebiedsgericht en in aansluiting op de Transitievisie warmte, bestaande woningen en gebouwen aan te sluiten op een warmte-infrastructuur (doelstelling aardgasvrij maken van de stad);
3. *Zonmotor*: het wegnemen van de barrières voor een stevige groei van zonne-energie op woningcorporatiedaken;
4. *Eigen-assetsmotor*: het versneld verduurzamen van eigen assets van de gemeente, o.a. gebouwen waar maatschappelijke huurders gebruik van maken;
5. *Klimaatadaptatiemotor*: bij uitvoering worden bewoners en stadsdelen betrokken;
6. *Duurzaam-MKBmotor*: ondersteuning van MKB om te verduurzamen en het stimuleren van een duurzaam en innovatief economisch klimaat voor bedrijven en initiatieven.

In hoofdstuk 4 lichten we deze motoren toe.

Doorrekening banenmotoren

SEO Economisch Onderzoek en CE Delft⁶ hebben vier van de zes motoren⁷ en de grotere bijbehorende beleidsambities doorgerekend en daarbij op verzoek van de Taskforce antwoord gegeven op twee vragen:

- Wat is de economische impact van de beoogde duurzaamheidsmaatregelen op de Amsterdamse economie?
- Hoe kunnen duurzaamheidsmaatregelen van de gemeente Amsterdam in de komende 2-3 jaar bijdragen aan het economische herstel in de regio?

De totale private investeringen die met deze motoren en de grotere bijbehorende beleidsambities gemoeid zijn, bedragen over de periode tot en met 2025 circa € 2,7 miljard.

6. *Duurzaamheid en economisch herstel*. SEO Economisch Onderzoek, en CE Delft, 2020.

7. *De Duurzaam-MKBmotor en Klimaatadaptatiemotor zijn niet meegenomen in dit onderzoek*

Om deze ambities te realiseren, is de benodigde werkgelegenheid in de duurzame energiesector in de periode 2021-2025 circa 15.000 arbeidsjaren. Voor de periode 2026-2030 gaat het om circa 25.000 arbeidsjaren.

De plannen kunnen in de periode 2021-2025 circa 3.800 arbeidsjaren aan extra werkgelegenheid opleveren voor werkzoekenden.

Pakket voor duurzaam herstel

Bij de samenstelling van het uiteindelijke Duurzaam-herstelplan putten we uit de interventies zoals geformuleerd in de zes motoren. Zouden de zes motoren integraal worden uitgevoerd, zoals doorontwikkelteams is uitgewerkt, dan zouden de totale gemeentelijke lasten tot 2025 ca. € 191 mln. bedragen. Er is voor gekozen om een deel van het Klimaatfonds in te zetten als dekking voor het Duurzaamherstelplan.

Dit leidt tot een duurzaam-herstelpakket met de volgende samenstelling en verdeling:

- Renovatiemotor: € 10 mln.;
- Warmtemotor: € 50 mln.;
- Zonmotor: € 4 mln., als 'volloopfonds' ten behoeve van corporaties; om het vollooprisico c.q. achterblijven van vraag tijdens het investeringsbesluit tegen te gaan en daarmee onderbenutting van (dak)capaciteit te voorkomen;
- Eigen-assetsmotor: € 10 mln. voor energieneutraal maken van eigen panden, in aanvulling op de € 15 mln. die al uit het Klimaatfonds wordt gedekt; met als opdracht om beoogde activiteiten sociaal aan te besteden, de renovatie te baseren op circulaire principes en door het stimuleren van klimaatadaptieve maatregelen;
- Klimaatadaptatiemotor: € 2,5 mln. bestaande uit € 1,75 mln. t.b.v. met name groenprojecten (bij uitvoering worden bewoners en stadsdelen betrokken) en € 0,75 mln. t.b.v. klimaatadaptatiemaatregelen in de warmtemotorprojecten;
- Duurzaam MKB-motor: € 1,5 mln. om mkb'ers advies en hulp aan te bieden bij het verlagen van hun energierekening en het creëren van een Innovatieplatform voor duurzame ondernemers en initiatieven.

Met dit pakket wordt een wezenlijke bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsdoelen én aan duurzaam herstel. Aangezien het slechts een deel is van de investeringsbehoefte vanuit de zes motoren, is dit een eerste stap. Voor verdere opschaling van met name de Renovatiemotor, Warmtemotor en de Klimaatadaptatiemotor, zullen in de periode 2020-2025 aanvullende middelen moeten worden gezocht (binnen en buiten de gemeentelijke begroting en/of Klimaatfonds).

Daarbij is de verwachting dat het gecombineerd uitvoeren van verschillende motoren (bijvoorbeeld warmtenet aanleggen, gerelateerde woningen renoveren en de openbare ruimte klimaatadaptief inrichten) tot mogelijke kostenbesparing kan leiden.

Versterking arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is een markt van vraag en aanbod. Investerings in duurzame vraag (en in duurzame arbeid) moeten daarom altijd samengaan met investeringen in de aanbodkant van de arbeidsmarkt. We verbinden op dit vlak de bestaande pps-programma's met (het uitvoeren van) het pakket duurzaam-herstelmaatregelen.

Binnen het duurzaam-herstelpakket willen we de aanbodkant van de arbeidsmarkt versterken door nadrukkelijk de samenwerking te zoeken met partners die actief zijn op het vlak van de zes motoren en samen te investeren in onderwijs, (om- en bij)scholing, leer-werktrajecten en stages. We ambiëren om met onder andere de partners van de City Deal Amsterdam een meerjarige samenwerking op dit vlak te ontwikkelen. Om dit en andere initiatieven in dit verband te stimuleren willen we binnen het duurzaam-herstelpakket de regel hanteren dat elke fysieke interventie of project gecombineerd wordt met een inspanning aan de aanbodkant. Overwogen kan worden om een beperkt percentage van de investering (in orde van grootte van 0,5-1% van de publieke investering) in te zetten voor interventies en samenwerking aan de aanbodkant van de arbeidsmarkt.

Dekking pakket maatregelen duurzaam herstel

Vanuit het Klimaatfonds investeert Amsterdam 150 mln. in CO₂-reductie en daarmee direct in de economie. Ter dekking van het pakket maatregelen voor duurzaam herstel maken we binnen het Klimaatfonds een investeringsbudget van ongeveer € 78 mln. vrij voor investeringen die het sterkste bijdragen aan het herstel van de lokale en regionale economie:

- *Renovaties woningen en bedrijfsgebouwen: € 10 mln.*
- *Versnellen warmtetransitie: € 50 + € 0,75 mln.**
- *Zonnepanelen op corporatie-woningen: € 4 mln.*
- *Versneld verduurzamen assets van gemeente en openbare ruimte: € 10 mln. (+ € 15 mln.)*
- *Maatregelen klimaatadaptatie korte termijn: € 1,75 + € 0,75 mln.**
- *Impuls duurzaam ondernemersklimaat: € 1,5 mln.*

4. Samenvatting motoren

De zes motoren voor duurzaam herstel zijn als het ware 'pakketjes' van interventies op een specifiek te onderscheiden duurzaamheidsterrein. De totale investeringsbijdrage vanuit het Klimaatfonds bedraagt € 78 mln.

De zes motoren zijn divers van aard en in omvang, vragen elk een andere rol van de gemeente, vragen in opzet en uitvoering om een nauwe samenwerking met verschillende partners en bedienen gezamenlijk de gehele stad. Ook hebben de zes motoren een verschillend type effect. Daarnaast zijn ze verschillend in de mate van uitwerking: sommige interventies kunnen in 2020 starten, andere kunnen met extra inspanning in 2021 worden gestart en ook vergen verschillende interventies nog extra uitwerking.

Algemene opdracht

Voor alle motoren geldt dat we externe middelen willen organiseren vanuit o.a. partners, provincie Noord-Holland en het Rijk, om de investeringsmultiplier van de gemeentelijke middelen verder te vergroten. Daar waar we als gemeente bij de uitvoering van de motoren zelf inkopen, zorgen we ervoor dat dit gebeurt met de grootste maatschappelijke impact. Daar waar inkoop gebeurt door partners, maken we hiervan een kernpunt van het samenwerkproject.

'Met dit Duurzaam-herstelplan maakt de gemeente het beter mogelijk dat Amsterdamse corporatiewoningen zonne-energie krijgen, geïsoleerd worden en van het aardgas af gaan. We gaan graag samen met de gemeente de samenwerking aan om dit voor elkaar te krijgen.'

Egbert de Vries, directeur Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties (AFWC)

4.1. Renovatiemotor

Omschrijving	<p>In de Renovatiemotor zijn drie sporen uitgewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isolatie: gericht op het uitvoeren van eenvoudige isolatiemaatregelen (met name spouw- en kierdichting en HR++ glas) bij 10.000 corporatiewoningen in de periode t/m 2025, voorafgaand aan aansluiting warmtenet (zie Warmtemotor). Waar mogelijk worden de werkzaamheden circulair uitgevoerd. • Vergaande renovatie: slechte woningen ingrijpend renoveren om deze toekomstbestendig en duurzaam te maken (ca. 3.000 woningen tot 2025 die niet worden aangesloten op collectief warmtenet). • Collectieve inkooptrajecten: isolatie en duurzame opwek organiseren en faciliteren, in combinatie met het pro-actief aanbieden van energie-advies (daarmee minimaal 1.500 maatregelen treffen bij woningeigenaren, 210 bij bedrijfspandeigenaren).
Investeringsbijdrage	€ 10 mln.
Doel	Het versnellen en opschalen van het renoveren en isoleren van huizen en panden in Amsterdam.
Impact	De impact van deze motor is: energiezuinige (corporatie)woningen, meer wooncomfort, een gezonder binnenklimaat, lagere energierekening. Voor een deel van de woningen (sociale huur) gaat het om een woonlasten neutrale aanpak die zorgt voor comfort nu en beheersbaarheid van energielasten richting de toekomst. Het spoor Collectieve inkooptrajecten richt zich daarbij ook specifiek op het bedrijfsleven. Bij de Isolatie trein wordt verkend in hoeverre deze toepasbaar is voor bedrijven die vallen binnen het bereik van de Warmtemotor.
Sociaal	Potentie voor het opzetten van een groot, gezamenlijk arbeidsmarktinitiatief met onderwijs- en omscholingsprogramma's; vergroten van wooncomfort (ook: bevordering gezondheid) en verlagen van energiekosten (lees: terugdringen van energiearmoede).
Duurzaamheid	Grootschalige uitrol van isolatie leidt tot aanzienlijke energiebesparing.
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	<p>Dit vertaalt zich soms terug in een lagere energierekening, maar in ieder geval in beheersbaarheid van de energielasten naar de toekomst en in wooncomfort. Het uitrollen van een (grootschalig) duurzaam renovatie- en isolatieprogramma levert door een optimale investeringsmultiplier potentieel veel werkgelegenheid op. Het voorstel wordt positief ontvangen door de partijen rond de Warmtemotor en door de Amsterdamse Woningcorporaties.</p> <p>We starten met het onderdeel Collectieve Inkoop van isolatiematerialen, gezien de mate van gereedheid en de snelheid waarmee deze activiteit kan worden opgestart. Opdracht om de activiteiten te koppelen aan die van de Warmtemotor, en pas vergaande renovatie, zoals deep retrofit, toe te passen als deze optie i.s.m. partners verder is uitgewerkt en financieel haalbaar en goedkoper is geworden. Ook is de opdracht om gebruik te maken van zoveel mogelijk circulair isolatiemateriaal en circulaire toepassingen. Opdracht om samen met partners prioriteit te geven aan complexen/woningen met de laagste woonkwaliteit en hoogste energielasten. Afspraken maken met betrokken partners om baan- en scholingskansen te creëren.</p>

4.2. Warmtemotor

Omschrijving	<p>De Warmtemotor is een aanbod van de City-Dealpartners aan de stad. In dit aanbod sluiten we vanaf 2021 versneld 10.000 woningen aan op het warmtenet, we streven naar een versnelde aansluiting van 20.000 woningen. Bij verdere opschaling in latere periode moet dit in 2035 leiden tot 110.000 woningen aardgasvrij. Samenwerkende partijen overbruggen de onrendabele top van de huidige business case en zetten de kostendaling van aardgasvrij maken in gang.</p> <p>Een gebiedsgerichte aanpak om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden. Een oplossing voor alle vastgoedeigenaren in een gebied. Koppeling aan andere fysieke ingrepen in de stad, zoals de aanleg van andere infrastructuur en de aanpassingen ten behoeve van klimaatadaptatie, o.a. groen. De Warmtemotor biedt concrete 'meekoppelkansen': autoluw, klimaatadaptatie, instandhoudingsopgave, riool, elektra en andere investeringen in de openbare ruimte. De Warmtemotor is een meerjarige kapstok voor alle partijen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innoveren; • Verbeterprogramma's voor educatie, omscholing, stageplekken en instroomactiviteiten. <p>Aanboren additioneel extra financiering uit fondsen buiten Amsterdam en Nederland.</p>
Investeringsbijdrage	€ 50 mln.
Doel	Versneld aardgasvrij maken van woningen in de omgeving van het bestaande warmtenet.
Impact	20.000 Woningen aardgasvrij gemaakt tot 2025. Bewoners krijgen betaalbare en steeds duurzamere warmte. Hiermee wordt op grote schaal een eerste volgende stap gezet in de uitvoering van de Transitievisie warmte richting een aardgasvrij Amsterdam in 2040. De totale investering in de stad gemoeid met de Warmtemotor is tot 2035 ca. 5,2 miljard.
Sociaal	Het initiatief leent zich voor het opzetten van een groot, gezamenlijk en meerjarig arbeidsmarktinitiatief met onderwijs (ook: omscholing tot vakleerkrachten in de techniek) en omscholingsprogramma's (als randvoorwaarde in opdrachtverstrekkingen opnemen).
Duurzaamheid	Met de huidige warmtenetbronnen wordt direct ca. 50% CO2 bespaard t.o.v. cv-ketels op basis van aardgas. De totale besparing van de Warmtemotor (110.000 woningen in 2030) is ca. 2.5 mln. ton CO2. Door verduurzaming van bronnen loopt de CO2-reductie op in de tijd.
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	<p>Met € 50 mln. t.b.v. de Warmtemotor in dit duurzaam-herstelpakket kan een eerste stap worden gezet in het uitvoeren van de totale plannen van de warmtemotor, in de wetenschap dat verdere uitrol nodig is. Dit vraagt in de toekomst om nader budget. De potentiële economische effecten die voortkomen uit het investeren in de uitbreiding van het warmtenet zijn in termen van werkgelegenheid groot.</p> <p>De Warmtemotor kent een redelijke mate van readiness en hoge mate van draagvlak bij benodigde partijen, omdat het een bestaand initiatief versnelt waarin City-Dealpartners al samenwerken (gemeente, Waternet, Liander, Vattenfall, !Woon en woningcorporaties).</p> <p>Er is sprake van een aanzienlijke investeringsmultiplier op gemeentelijke middelen (denk aan investeringen van derden partijen en aan potentiële inbreng vanuit het Rijk). Dit leidt tot vergroting van het werkgelegenheid- en van het duurzaamheidseffect. Het verduurzamen van de warmtevoorziening in de bestaande gebouwde omgeving is complex, zeker ook vanuit financieel oogpunt. Door als gemeente nu investeringsbereidheid te tonen is de verwachting dat dit project eerder van de grond komt.</p> <p>City-Dealpartijen moeten z.s.m. starten met de identificatie van gebieden en woningen en tevens capaciteit en organisatie op orde brengen.</p> <p>De gemeente koppelt graag een langjarige arbeidsmarktdeal op het gebied van opleiden en om- of bijscholen aan de uitvoering van de Warmtemotor. Hiermee geven we inhoud en uitvoering aan een bredere Green New Deal voor een duurzame arbeidsmarkt.</p> <p>Bij de uitvoering van de Warmtemotor moeten maatregelen ten aanzien van klimaatadaptatie (met name aanleg van extra groen) een plek krijgen (ter grootte van max. € 0,75 mln.; zie ook 4.5 Klimaatadaptatie); Voorwaarde voor verdere opschaling in vervolgfases is het verder ontwikkelen van de betreffende businesscase in termen van kosten per woning en het organiseren van een bijdrage van het Rijk.</p> <p>We leggen in de Warmtemotor accent op energiebesparing (i.s.m. Renovatiemotor) en verkennen de samenhang met de Klimaatadaptatiemotor (m.b.t. werk-met-werk maken bij aanpassingen in de openbare ruimte).</p>

4.3. Zonmotor

Omschrijving	Corporaties (en/of hun partners) leggen pas bij een sluitende businesscase zonnepanelen aan. De businesscase sluit pas bij een minimaal percentage bewoners dat deelneemt. Alleen voor de bewoners die meedoen, worden vervolgens zonnepanelen gelegd, waardoor niet het volledige dakpotentieel benut wordt. Door de inzet van een volloop- c.q. risicofonds kan wel in één keer het hele dak worden vol gelegd. Bewoners die in eerste instantie niet willen meedoen kunnen op een later moment worden aangesloten (in ieder geval bij mutatie).
Investeringsbijdrage	€ 4 mln.
Doel	Het versneld aanleggen van zonnepanelen op corporatiedaken.
Impact	Ca. 12-16 duizend extra zonnepanelen op Amsterdamse daken (ca. 9 MW). Sociale huurders die kunnen 'meeprofitieren' van betaalbare zonnestroom. Impuls voor uitvoering van de samenwerkingsafspraken tussen woningcorporaties, huurdervereniging en gemeente. Ervaring opdoen met de werking van een dergelijk 'volloopfonds' met het oog op o.a. de aardgasvrijopgave.
Sociaal	Ook huurders in de sociale sector krijgen de mogelijkheid om hun eigen elektriciteit zelf duurzaam op te wekken.
Duurzaamheid	Er ontstaat versnelling in de duurzame opwek van energie.
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	<p>In het kader van 'meer effect per beschikbare euro' richten op 'volloop'/risicofonds. Bijdrage voor meerkosten niet wenselijk.</p> <p>Doordat gemeentelijke middelen 'slechts' worden ingezet voor een risicoafdekking en daarmee een grotere investering in zonnepanelen door woningcorporaties mogelijk wordt gemaakt, is de investeringsmultiplier en daarmee het duurzaamheid- en economische effect per gemeentelijke euro hoog.</p> <p>Bedrijven die het werk gaan uitvoeren laten meewerken aan het in dienst nemen (en de eventuele omscholing) van Amsterdammers zonder werk.</p> <p>Afspraken maken met betrokken partners om baan- en scholingskansen te creëren.</p> <p>Voorkomen dat er panelen worden geplaatst op daken die om administratieve redenen nog niet direct worden aangesloten op het elektriciteitsnet.</p>

'De energietransitie levert voor tientallen jaren werkgelegenheid op.'

Olof van der Gaag, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (SER-website)

4.4. Eigen-assetsmotor

Omschrijving	Investeren in het verduurzamen van gemeentelijke assets. Met deze investering wordt het huidige verduurzamingstempo versneld. De betrokken assets zijn: panden in gemeentelijk eigendom (o.a. waar maatschappelijke partijen gebruik van maken), zonne-energie boven parkeerterreinen en op taluds van de metro, energierugwinning bij metro, Ledverlichting bij sportvelden.
Investeringsbijdrage	€ 10 mln. (naast € 15 mln. uit Klimaatfonds en uit rendabele kredietvoorstellen op deel van de aanvraag)
Doel	Verduurzamen van gemeentelijke assets die ten goede komen aan stad en maatschappelijke gebruikers.
Impact	Energiezuinige(re) panden waardoor de huurders (gebruikers) minder lasten hebben. Optimale mogelijkheid om <i>social return</i> en om gebruik van circulaire oplossingen mee te nemen in de aanbesteding, omdat gemeente zelf opdrachtgever is. Als gemeente geven we zelf het goede voorbeeld. Kans om direct te starten is hoog; deze motor heeft daarmee een hoge mate van <i>readiness</i> .
Sociaal	Sociale aanbesteding (kansen arbeidsmarkt door <i>social return</i>); vermindering energielasten voor maatschappelijke organisaties (huurders).
Duurzaamheid	34 Kton CO2-besparing en circulair materiaalgebruik bij renovaties.
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	Uitvoering van de Eigen-assetsmotor draagt bij aan duurzaam herstel, is een van de meest 'ready' onderdelen en geeft gemeente de meeste grip op de wijze van uitvoering. Een deel van de benodigde middelen is onderdeel van dit duurzaam-herstelpakket (10 miljoen). In het 'verdiept bestedingsperspectief' van het Klimaatfonds is al rekening gehouden met € 15 mln. voor verduurzaming van maatschappelijk vastgoed, waardoor het totaal beschikbare budget voor deze motor op € 25 mln. komt. Voorgesteld wordt om rendabele kredietvoorstellen in besluitvorming te brengen (eventueel i.s.m. Klimaatfonds) t.b.v. de investeringen in opwek zonenergie boven parkeerterreinen en op taluds, in terugwinning remenergie bij Metro en in ledverlichting bij sportvelden. Bij deze investeringen lijkt geen multiplier mogelijk: derde partijen investeren niet mee in gemeentelijke assets. Daardoor is het duurzaamheid- en economische effect per gemeentelijke euro geringer. Het is echter wel een investering in maatregelen die al in 2020 kunnen starten en die de gemeente kan doen onafhankelijk van derden. Dit geeft de gemeente grip bij de uitvoering op de wijze van inkoop en aanbesteden. Dit moet zo sociaal mogelijk. De renovatie van gebouwen zo veel mogelijk baseren op circulaire principes en waar mogelijk klimaatadaptieve maatregelen treffen.

'Er is een gericht werkgelegenheidsbeleid nodig waarbij van werk naar werk trajecten belangrijk zullen zijn. Hierbij kunnen kansen worden benut in sectoren en beroepen die nodig zijn in de grote transities en in de sectoren waar nu extra werkgelegenheid ontstaat.'

SER Denktank Coronacrisis

4.5. Klimaatadaptatiemotor

Omschrijving	<p>Vier sporen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Groen</i>: het vervangen van verhardingen door groen (bomen en, beplanting) op 100 plekken in de stad • <i>Verhardingen</i>: het versneld aanpakken van rainproof knelpunten bij herinrichtingsprojecten en/of groot onderhoud, en onderzoeken van de mogelijkheid tot het hergebruik van water • <i>Vastgoed</i>: het stimuleren en faciliteren van groene waterbergende daken en het toevoegen van groen aan binnentuinen en gevels. • <i>Sport</i>: het aanleggen van waterbergende sportvelden die verkoeling geven voor de sporter. Daarnaast wordt ingezet op 'natuurinclusief' ontwerp en beheer (natuurlijke bestrating van houtsnippers/olijven, sedum daken, ecologische oevers, enz.)
Investeringsbijdrage	€ 2,5 mln. (€ 1,75 mln. t.b.v. met name groenprojecten in stadsdelen met bewoners en € 0,75 mln. t.b.v. implementeren klimaatadaptatie-maatregelen in Warmtemotor-projecten)
Doel	Met het integreren van klimaatadaptatieve maatregelen in ruimtelijke projecten van de assets groen, verhardingen, vastgoed en sport creëren we 'werk met werk'. Op enkele 'hotspots' in de stad versneld groen en waterprojecten doorvoeren, ook als daar werk-met-werk maken nog niet mogelijk is.
Impact	<p>De Klimaatadaptatiemotor betekent duurzaam investeren in structurele werkgelegenheid en in kennis- en innovatieontwikkeling met als opbrengst stedelijke veerkracht: een veilige stad en betaalbaar beheer; een groenere en gezondere leefomgeving; en een gewilde vestigingsplek voor talent en innovatieve ondernemers.</p> <p>Impact wordt enigszins beperkt doordat de investering volledig op basis van gemeentelijke middelen is en zodoende geen investeringsmultiplier ontstaat – en dus ook geen duurzaamheidsmultiplier.</p>
Sociaal	Sociaal aanbesteden (kansen voor mensen met arbeidsbeperking, werkbrigade en voor leerwerktrajecten m.b.t. laagdrempelige werkzaamheden); een groene en klimaatbestendige stad draagt bij aan gezondheid en welzijn.
Duurzaamheid	Directe lokale bijdrage aan groen en vermindering van water- en warmteproblematiek in specifieke delen van de stad.
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	<p>Klimaatadaptatiemaatregelen zijn nodig. In dit duurzaam-herstelpakket wordt voorgesteld om een koppeling te leggen tussen de uitvoering van andere motoren en het verwerken van klimaatadaptatiemaatregelen daarin. Voor de warmtemotor is € 0,75 mln. beschikbaar om extra klimaatadaptatiemaatregelen te treffen in de warmtemotorprojecten. Daarnaast wordt voorgesteld om € 1,75 mln. te investeren in het versneld klimaat adaptief maken van de openbare ruimte door m.n. vergroening, op die plekken in stadsdelen waar klimaatadaptatie (hitte en waterproblemen) het grootste zijn. Bij uitvoering worden bewoners en stadsdelen betrokken. Daarom ook € 0,25 mln. budget per stadsdeel.</p> <p>Groen draagt (beperkt) bij aan CO2-reductie (vastleggen), maar is vooral belangrijk omdat het buurten prettiger en mooier maakt - iets wat kan bijdragen aan de acceptatie van projecten in de openbare ruimte die nodig zijn voor andere duurzaamheidsvraagstukken, zoals aardgasvrij.</p>

4.6. Duurzaam-MKBmotor

Omschrijving	<p>Aanbieden van hulp (advies) en begeleiding voor mkb-bedrijven die hun bedrijf willen verduurzamen.</p> <p>Ecosysteem creëren voor innovatieve bedrijven om versneld duurzame businessmodellen te ontwikkelen, te testen en op te schalen.</p>
Investeringsbijdrage	<p>€ 1,5 mln. (waarvan € 0,75 mln. t.b.v. hulpaanbod aan MKB en € 0,75 mln. voor Innovatieplatform voor duurzame bedrijven en initiatieven.</p>
Doel	<p>Het aantal bedrijven dat investeert in verduurzaming van hun bedrijfsvoering (pand, productiemiddelen, mobiliteit, enz.) vergroten en hiermee enerzijds hun bedrijfsvoering verduurzamen en anderzijds de energiekosten van bedrijven verlagen. Deze investeringen creëren een vraag naar duurzame producten en diensten, hetgeen tot werkgelegenheid leidt. Daarnaast: Meer succesvolle bedrijven en initiatieven met een duurzaam en innovatief product.</p>
Impact	<p>Bedrijven krijgen een duurzaamheidsadvies en worden daarmee geholpen met bijvoorbeeld het verlagen van hun energielasten.</p> <p>Via een op te zetten Innovatieplatform: creëren van concreet handelingsperspectief (voor m.n. innovatieve mkb'ers/startups) door gemakkelijke toeleiding (en begeleiding) naar aanbestedingen, subsidies, fondsen.</p> <p>Via het platform NieuwAmsterdamsKlimaat: handvatten voor verduurzaming burgers en organisaties; met Duurzame Wegwijzer gemakkelijke toeleiding naar relevante aanbestedingen, subsidies en fondsen voor inwoners, ondernemers, organisaties, VvE's.</p> <p>Via AmsterdamBegroot: bewonersinitiatieven en sociale ondernemers laten meedenken en beslissen over bestedingen.</p> <p>Via Startup-in-Residence: verbinden van startups aan opdrachtgevers binnen de gemeente.</p>
Sociaal	<p>Handelingsperspectief voor MKB, innovatieve en duurzame ondernemers en initiatieven.</p>
Duurzaamheid	<p>De directe impact is weliswaar laag, maar het afgeleide effect kan groot zijn als dit bijdraagt aan het ontstaan van succesvolle duurzame ondernemingen.</p>
Argumentatie + opdracht bij verdere uitwerking en uitvoering	<p>Een duurzaam-herstelpakket leidt tot werk en omzet voor bedrijven in o.a. de bouw en installatiesector. In deze motor bieden we andere ondernemers hulp om hun bedrijfsvoering te verduurzamen en/of een duurzaam product te vermarkten. Verduurzaming van bedrijfsvoering van bedrijven leidt tot investeringen en daarmee werkgelegenheid. Innovatieplatform en Startup In Residence kunnen concreet bijdragen aan het verbinden van innovatieve ondernemers (mkb'ers/startups) aan duurzame vraagstukken van de gemeente. Denk aan uitvragen, opdrachten en (onderhandse) aanbestedingen. Het betreft een groep ondernemers die in dit verband nu vaak buiten de boot valt. Gezien de omvang van deze groep bedrijven in Amsterdam en daarmee de economische betekenis, is gekozen voor investeren in deze instrumenten.</p>

5. Arbeidsmarkt en onderwijs

Uit alle berekeningen blijkt dat investeren in verduurzaming substantieel kan bijdragen aan de werkgelegenheid in de stad en de regio. Ontwikkeling, bouw, installatie, levering van materiaal en aanvullende diensten leveren veel extra werk op. Op korte en middellange termijn zijn de effecten op werkgelegenheid per saldo positief. De uitvoering van maatregelen rondom duurzaamheid zijn over het algemeen arbeidsintensief en de betreffende activiteiten vinden veelal in Nederland plaats.

Met het oog hierop is het van belang naast de vraagkant ook de aanbodkant van de arbeidsmarkt goed en tijdig te organiseren. Dat betekent investeren in opleidingen, trainingen, leerwerktrajecten, enz. De betrokken uitvoerende partijen kunnen en moeten hierbij een rol spelen. Daarvoor wordt aangesloten bij de Amsterdamse Green New Deal, een programma dat zich richt op het opleiden en toeleiden van arbeidskrachten naar werk in de energietransitie en duurzaamheid.

De meeste duurzame-banen kansen zijn te vinden in de sectoren bouw en techniek. Dit zijn laat-cyclische sectoren. Op dit moment is er nog voldoende werk, de economische klap komt nog. Om die klap te verzachten is het zaak om te blijven investeren. De uitvoering van de duurzaamheidsprogramma's en versnelling via een duurzaamherstelpakket, leveren daaraan een bijdrage.

In de technische sector was voor de crisis al een tekort aan vakkrachten en onvoldoende instroom vanuit initieel onderwijs. Om onze ambities te realiseren is meer zijinstroom en doorstroom noodzakelijk (van 'onderwijs dan wel school naar werk', 'werk naar werk', 'niet-werk naar werk'). Dat betekent dat werkzoekenden met een andere achtergrond zich laten omscholen. Hiervoor zijn voorschakel- en scholingstrajecten nodig. We hebben als overheid een opgave, gezamenlijk met bedrijfsleven en opleiders op lokaal en regionaal niveau, om de beschikbaarheid van bekwame werknemers in de duurzame banen op peil te krijgen. Nauwe samenwerking tussen de directies Werk, Onderwijs, Economische Zaken en Ruimte & Duurzaamheid om concrete afspraken te maken met de branche en opdrachtgevers van projecten, moet leiden tot voldoende mogelijkheden voor leer-werktrajecten, stages en banen voor zij-instromers.

Arbeidsmarktdeal

Aan de kant van het aanbod van geschikte arbeidskrachten spelen de directies Werk (in samenwerking met UWV), Onderwijs, en Economische Zaken een belangrijke rol. Ook worden publiek-private samenwerkingen opgestart in de technische sector met branchepartners, opleiders en WerkgeversServicePunt (WSP). Concrete verdere uitwerking met bedrijven moet nu volgen op basis van afspraken met bijvoorbeeld de City-Dealpartners. Dit kan door aan de City Deal een arbeidsmarktdeal toe te voegen. Hierbij zullen dan opleiders betrokken moeten worden, zodat

kandidaten met de juiste vaardigheden kunnen instromen bij de bedrijven. Andere allianties die we in het kader van de motoren vormen, kunnen op vergelijkbare wijze tot afspraken komen. Elke opdracht leent zich in feite voor een sociale invulling die kan bijdragen aan de werkgelegenheidsopgave.

Concrete uitvoering vindt plaats lange de lijn van de interventies die gedaan worden in het kader van het Green New Deal. Dit plan hebben de directies EZ, WPI en Ruimte & Duurzaamheid gezamenlijk ontwikkeld. In de kern richt dit plan zich op drie pijlers:

1. Stimuleren dat meer jongeren kiezen voor de richting Techniek en dat MBO-opleidingen goed aansluiten op de vraag naar vakkrachten in relatie tot de klimaatambities.
2. Omscholing naar de technieksector stimuleren door versterking van de samenwerking tussen gemeente, werkgevers en onderwijsinstellingen.
3. Bij grote publieke en private investeringen in het verduurzamen van Amsterdam een duidelijk human capital onderdeel opnemen (zoals social return) om hiermee de mogelijkheid te vergroten om in deze branche te werken dan wel stage te lopen.

Ad 1.

De gemeente heeft met de MBO-instellingen afgesproken dat het thema duurzaamheid een prioriteit is. Dit is vastgelegd in de MBO-agenda. Met het MBO wordt de profilering van techniekonderwijs in relatie tot de verduurzaming versterkt en opleidingen gestart die meer aansluiten op de behoefte hiervan.

Ad 2.

De gemeente versterkt samenwerking door oprichting van het 'Arbeidsmarkt Samenwerkingsnetwerk Techniek groot Amsterdam' (ASTA) met Techniek Nederland, Bouwend Nederland, Vakschool Technische Installaties (Vti), OTIB (O&Ofonds) en House of Skills met als doel het bevorderen van zijinstroom gerelateerd aan de klimaatambities. Vanuit het ASTA wordt nadrukkelijk ook de verbinding gezocht met het Regionaal Werkcentrum. Hiermee vervult dit netwerk ook een rol om werknemers die hun baan (dreigen) te verliezen te begeleiden naar werk in de energietransitie. Er is in samenspraak tussen gemeente, Bouwend Nederland en Techniek Nederland een programmamanager uit de branche geselecteerd om de zijinstroom te stimuleren.

Ad 3.

Om deze kansen van de motoren ook daadwerkelijk te benutten is een actieve coalitie nodig met alle betrokken partijen, zowel binnen als buiten de gemeente. Bij alle investeringen die we voorstellen, zullen we het opdrachtgeverschap zo moeten invullen dat we de mogelijkheden voor banen, leer-werktrajecten en stages voor zij-instromers optimaal benutten. Met andere woorden: bij de investeringen vanuit de gemeente wordt de

verplichting meegenomen om werkzoekenden aan het werk te helpen. Hierbij dienen alle partijen, ondernemers, opleiders en overheid, een bijdrage te leveren, elk vanuit hun eigen rol. Ook met partners die investeren in infrastructuur, duurzame bronnen, isolatie en andere verduurzamingsmaatregelen zullen we een actief sociaal opdrachtgeverschap moeten afspreken. Daarmee creëren we gezamenlijk baankansen voor mensen die nu buiten de arbeidsmarkt staan vanwege de coronacrisis of die al langere tijd geen werk hebben.

Dit vergt allereerst een expliciet commitment van opdrachtgevende directies die het netwerk onderhouden met grotere bedrijven in de stad. Zij zullen in hun afspraken met uitvoerende bedrijven moeten vastleggen op welke manier we invulling geven aan het vergroten van de werkgelegenheid. Bureau Social Return kan hierin vanuit een langjarige ervaring ondersteunen. Uitgangspunt is dat investeringen alleen worden gedaan als partijen zich structureel verbinden aan de opgave met betrekking tot werkgelegenheid. Om de koppeling tussen investeringen en werk te versterken gaat een projectleider aan het werk om opdrachtgevers en opdrachtnemers te ondersteunen en daadwerkelijke resultaten op dit vlak te boeken.

6. Proces van aanpak

Er wordt op zeer korte termijn gestart met de concrete uitwerking van de verschillende motoren om de voorbereiding en uitvoering van de voorgestelde maatregelen voortvarend te starten. Voor elke duurzame-banenmotor wordt een team samengesteld waarin alle betreffende partijen samenwerken.

In 2021 starten we, samen met de woningcorporaties, een 'isolatietrein' waarmee we in de komende jaren steeds verder oplopende aantallen woningen gaan isoleren. Ook organiseren we vanaf de zomer 2021 in verschillende wijken collectieve inkoopprojecten voor isolatie van woningen met particuliere eigenaren.

In 2021 sluiten we circa 1000 woningen versneld aan op het warmtenet.

Met behulp van een risicofonds vergemakkelijken we optimale benutting van daken van corporatiewoningen voor zonnepanelen. Hierdoor kunnen vanaf de zomer 2021 projecten sneller van start, omdat vooruitgelopen kan worden op de uiteindelijke deelname van de huurders.

In 2021 investeren we circa 4 miljoen euro in verduurzaming van eigen (maatschappelijk) vastgoed. Hiermee worden diverse gemeentelijke panden aangepakt.

In het kader van klimaatadaptatie starten we dit jaar al met een vergroeningsproject in Nieuw West. De eerste helft van 2021 komen daar vijf projecten in de stad bij en streven we naar 20 projecten in verschillende wijken in de tweede helft van 2021.

Partners

In de opzet van het duurzaam-herstelpakket is nauw samengewerkt met diverse partijen in de stad. Deze samenwerking is cruciaal in de verdere uitwerking van de zes banenmotoren en voor de beoogde uitvoering. Op deze plaats noemen we zeker de Amsterdam Economic Board, Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties (AFWC), Waternet en de City-Dealpartners Alliander, Liander, Vattenfall, I!Woon, woningstichting Stadgenoot, woningstichting Eigen Haard, woningstichting Rochdale, Ymere, en WestpoortWarmte.

Voor de kant van de arbeidsmarkt is er samenwerking met onder andere Arbeidsmarkt Samenwerkingsnetwerk Techniek groot Amsterdam (ASTA) / Technologiccoalitie Noord-Holland (Techniek Nederland, WijTechniek / OTIB, Bouwend Nederland, Koninklijke Metaalunie, FME, A&O, OOM en FNV), Vakschool Technische Installaties, en ROC van Amsterdam / MBO College Westpoort en met House of Skills.

Intentieverklaring

Diverse partijen en de gemeente hebben in het kader van het Duurzaam-herstelplan besloten hun krachten te bundelen. Samen hebben zij een intentieverklaring opgesteld waarin afspraken worden gemaakt tussen de gemeente, (lokale) ondernemingen en onderwijsinstellingen over:

- het realiseren van extra stages, leer-werktrajecten en (zij)instroom, van werk naar werk) banen bij alle investeringen in het kader van duurzaam herstel;
- de wijze waarop dit onderdeel wordt van de voorbereiding van opdrachten en van de opdrachtverlening;
- de gezamenlijke inspanningen die nodig zijn om het rendement en de kwaliteit van de beroepsopleidingen en de om- en bijscholingsinitiatieven te vergroten;
- de verbinding met (kleinere) lokale initiatieven;
- het krijgen van beter gezamenlijk inzicht in de ontwikkeling van de vraag op korte en middellange termijn, zodat hier een adequaat aanbod op kan worden georganiseerd.